

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ_Τμήμα Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας

ΕΛΛΗΝΟΓΕΡΜΑΝΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ:
ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΕΑ. ΕΞ. 2015

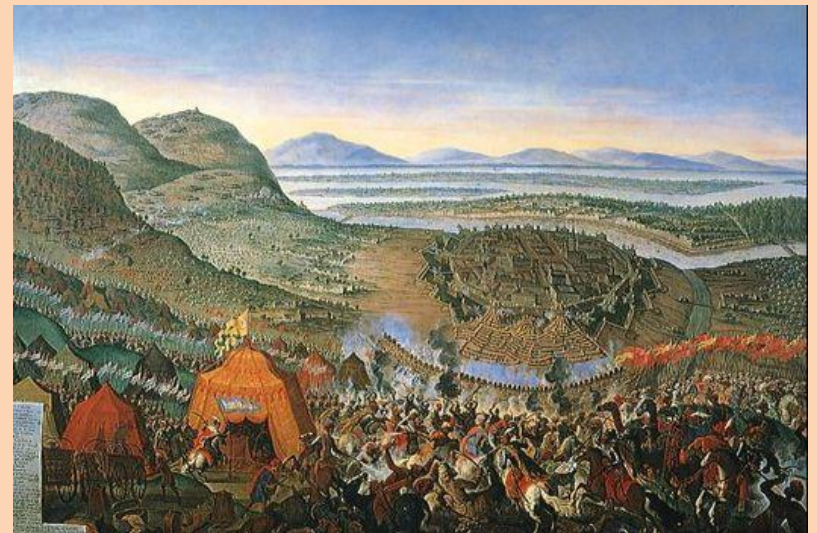
Διδάσκουσα: Αικατερίνη Ζάχου

Φοιτήτρια: Ευστρατία Ζαχαριάδου_3526

*Die Familie Turnabuka in Deutschland
des 19. und 20. Jahrhunderts*

Warum Dresden ?

Στα τέλη του 19^{ου} αι. δύο αδέρφια, ο Πέτρος και ο Γεώργιος Τορνιβούκας, φεύγουν από την Κλεισούρα Καστοριάς για να αναπτύξουν επιχειρηματικές δραστηριότητες σε άλλες χώρες εκτός της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Ακολουθούν το ρεύμα της εποχής που, ήδη από το 18^ο αι., έδινε κίνητρα σε Οθωμανούς υπηκόους να μετοικήσουν, να εγκατασταθούν και να αναπτύξουν εμπορική δραστηριότητα στο γερμανόφωνο χώρο της Αψβουργικής Μοναρχίας μετά την ολοκληρωτική ήττα των οθωμανικών στρατευμάτων έξω από τη Βιέννη το 1718 και την υπογραφή των Συνθηκών του Πασάροβιτς (1718) και του Βελιγραδίου (1739).

Έτσι λοιπόν, ο Πέτρος Τορνιβούκας επιλέγει να μετοικήσει στη Βιέννη, όπου ασχολείται με το εμπόριο υφασμάτων και ο Γεώργιος Τορνιβούκας μεταβαίνει στη Δρέσδη της Γερμανίας, όπου ασχολείται με το καπνεμπόριο.

Στα τέλη του 1880 και οι δύο αδελφοί έχουν αναπτύξει επαγγελματικές δραστηριότητες πλέον και στη Θεσσαλονίκη.

Οι γιοι του Γεωργίου, Κωνσταντίνος, Πέτρος και Ιωάννης, συνεχίζουν να δραστηριοποιούνται στο χώρο των καπνών, όπως και ο πατέρας τους, έχοντας την έδρα της επιχείρησής τους στη Δρέσδη και την αντιπροσωπία της στη Θεσσαλονίκη.

Και εδώ προκύπτει το εύλογο ερώτημα:
Γιατί επιλέχθηκε ειδικά η Δρέσδη από το Γεώργιο Τορνιβούκα ως τόπος ίδρυσης της εταιρείας του και για ποιο λόγο συνεχίζουν οι απόγονοί του να διατηρούν την έδρα των επιχειρήσεών τους εκεί;

Αναζητώντας την απάντηση, φτάνουμε στην εποχή του **Ρωσοτουρκικού Πολέμου ή Πολέμου της Κριμαίας (1853-1856)**, όταν μεταξύ των Βρετανών και Γάλλων στρατιωτών, που πολεμούσαν στο πλευρό των Οθωμανών, άρχισε να διαδίδεται η συνήθεια του να καπνίζουν καπνό στρίβοντάς τον σε χαρτί εφημερίδας, προμηθευόμενοι τον καπνό από τους Οθωμανούς και **φτιάχνοντας, έτσι, άτυπα τα πρώτα τσιγάρα.**

Η Μάχη της Σεβαστούπολης, 1855

Ο Κριμαϊκός Πόλεμος (1853 - 1856)

υπήρξε η ένοπλη σύγκρουση
μεταξύ της Ρωσικής Αυτοκρατορίας
από τη μία πλευρά
και των συμμαχικών δυνάμεων
της Βρετανικής Αυτοκρατορίας,
της Αυτοκρατορίας της Γαλλίας,
της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και
του Βασιλείου της Σαρδηνίας
από την άλλη πλευρά.

Η σύρραξη, στην οποία έλαβαν μέρος
οι μεγαλύτερες ευρωπαϊκές δυνάμεις
της εποχής, υπήρξε το αποτέλεσμα
ενός μακρόχρονου ανταγωνισμού
συμφερόντων ανάμεσα
στις κύριες ευρωπαϊκές δυνάμεις,
για επιρροή και εκμετάλλευση
των ανατολικών εδαφών
της παραπαίουσας
Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Προέκυψαν με αυτόν τον τρόπο νέες αγορές διαμετακομιστικού εμπορίου καπνού στο Κάιρο, την Κωνσταντινούπολη, τη Μόσχα και την Αγία Πετρούπολη.

**Η πρώτη εταιρεία σιγαρέττων της Γερμανίας,
με αρχικά επτά εργαζόμενους,
ιδρύθηκε το 1862 στη Δρέσδη
ως αντιπροσωπεία της ρωσικής εταιρείας Laferme
από την Αγία Πετρούπολη.**

Briefkopf der Dresdner Zigarettten-Fabrik Osmanié, 1918 (privat)

Στα χρόνια που ακολούθησαν, οι αντιπροσωπείες πλήθαιναν τόσο στη Γερμανία, όσο και στην Οθωμανική Αυτοκρατορία (Θεσσαλονίκη), στην Ελλάδα και στη Ρωσία.

Orientalisierte Dose der Dresdner Zigarettenfabrik Orami, Marke „Große Vierer“, um 1900 (privat)

Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι
μεταξύ του 1877 και 1913 παραγόταν στη Δρέσδη
σχεδόν το 50% των σιγαρέττων της Γερμανίας.

Ένας ακόμη λόγος για τον οποίο προφανώς επελέγη η Δρέσδη ως έδρα των εμπορικών δραστηριοτήτων των καπνέμπορων Τορνιβούκα είναι ίσως και το γεγονός ότι στη Δρέσδη είχαν από πολύ νωρίς εγκατασταθεί και άλλοι Έλληνες καπνέμποροι, προερχόμενοι από την Οθωμανική Αυτοκρατορία, όπως ο περίφημος Γεώργιος Γιασματζής από την Κωνσταντινούπολη.

Ακόμη και σήμερα, εξάλλου, μπορεί κάποιος να βρει στη Δρέσδη ίχνη εκείνης της ανθηρής γερμανικής καπνοβιομηχανίας, που προμηθευόταν τα καπνά της από την περιοχή της υπό Οθωμανική κατοχή Μακεδονίας.

Verpackungssaal im Erdgeschoss, Zigarettfabrik Yenidze, 1920

Χαρακτηριστική περίπτωση,
αυτή του γερμανού καπνέμπορου **Hugo Zietz**,
ο οποίος αγόραζε τον καπνό για τα σιγαρέττα της βιομηχανίας του
από την περιοχή των Γιαννιτσών και για το λόγο αυτό ...

Yenidze mit Kristalleisfabrik. Postkarte, 1935

... έχτισε το εργοστάσιό του ώστε να έχει
τη μορφή μουσουλμανικού τζαμιού
και το ονόμασε, όπως και την εταιρεία του,

Yenidze

Denkt an uns
sendet

Galem Aleikum Galem Gold Zigaretten

Willkommenste Liebesgabe!

Preis N^o $\frac{3\frac{1}{2}}{3\frac{1}{2}}$ 4 5 6 8 10 Pf. d. Stck.

20 Stck. feldpostmässig verpackt portofrei! 50 Stck. feldpostmässig verpackt 10 Pf. Porto!
Orient. Tabak- u. Cigarettenfabr. **Yenidze** Dresden, Inh. Hugo Zietz, Hoflieferant S.M.d. Königs v. Sachsen

Trustfrei!

Werbung der Firma Orientalische Tabak- und Zigarettenfabrik Yenidze, zu sehen ist eine ,weihnachtliche Szene' mit Soldaten im Schützengraben, 1917 (privat)

- <http://dresden-postkolonial.de/tabak/>
- <http://www.dresden informationen.de/sehenswuerdigkeiten-dresden/Yenidze.html>
- <http://www.yenidze.eu/yenidze/historie/>
- http://de.wikipedia.org/wiki/Neue_Deutsche_Biographie
- http://www.ndb.badw-muenchen.de/ndb_baende.htm
- http://de.wikipedia.org/wiki/Georg_Anton_Jasmatzi
- http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CF%81%CE%B9%CE%BC%CE%B1%CF%8A%CE%BA%CF%8C%CF%82_%CE%A0%CF%8C%CE%BB%CE%B5%CE%BC%CE%BF%CF%82
- Hasso Spode, Kulturgeschichte des Tabaks. In: Manfred Singer u.a. (Hg.): Alkohol und Tabak, Stuttgart/New York 2010